

Οι κότες - Εκτροφή κοτόπουλων

/ Γενικά

Τις κότες πρέπει να τις βάζουμε σε κοτέτσι θερμό καλά κλεισμένο και που να το φτάνει ο καπνός του σπιτιού. Στους τοίχους του κοτετσιού κάνουμε τις φωλιές για να γεννούν οι κότες, από σανίδες και από κάτω στρώνουμε άχυρα για να μην πέφτουν σε σκληρό μέρος τα αυγά και σπάζουν. Μπήχνουμε δε και ραβδιά στους τοίχους για να κουρνιαίνουν οι κότες. Στις κότες βάζουμε να τρώνε φάρο βρασμένο ή κεχρί ή πίτουρα ή ήρα από σιτάρι. Αυτή είναι η καλύτερη τροφή. Επίσης τους βάζουμε

και χλωρά φύλλα από τριφυλλόκλαδο που τις κάνουν πολύ γόνιμες. Όταν κάνουν αυγά οι κότες πρέπει να προσέχουμε να μην τρώνε τσίπουρα γιατί γίνονται στείρες. Τις κότες που τρώνε τα αυγά τις ξεσυνηθίζουμε με τον εξής τρόπο. Βγάζουμε το ασπράδι του αυγού και στο κρόκο μέσα βάζουμε γύψο υγρό που θα κοκαλώσει. Και έτσι όταν λιχουδέψουν να φάνε το αυγό δεν θα βρίσκουν τίποτα και γρήγορα θα κόψουν την συνήθεια να τρώνε αυγά. Οι κότες γίνονται παχύτατες όταν τις έχουμε μέσα σε κοτέτσι σκοτεινό και ζεστό και τους μαδήσουμε τα

μεγάλα φτερά. Τους δίνουμε δε να τρώνε κιθαράλευρο ζυμωμένο με νερό. Άλλοι τους δίνουν κριθάρι και αλεύρι από ήρα ή κριθάρι και σπόρο λιναριού μαζί με αλεύρι από αφρυγάνιστο κριθάρι. Άλλοι βάζουν και αλεύρι και μερικοί χύνουν και κρασί μέσα. Άλλοι μουσκεύουν σιτάλευρο σε κρασί και το δίνουν στις κότες. Οι περισσότεροι τις τρέφουν με κεχρί. Όποιος θέλει να κάνει κότες πρέπει να διαλέξει αυτές που γεννάνε πιο πολύ. Καταλαβαίνουμε τις πιο πολύγονες από την πείρα και άλλα σημάδια. Γενικά οι ξανθωπές κότες και όσες έχουν μονά δάχτυλα και μεγάλα μάτια και λειρί ορθό, καθώς και όσες έχουν μαύρα φτερά και είναι μεγαλόσωμες, μπορούν εύκολα να κρατούν τα κοκόρια από πάνω τους και γεννοβολούν καλύτερα και κάνουν μεγάλα αυγά, από τα οποία βγαίνουν και μεγάλα πουλιά. Σε κάθε σπίτι δεν πρέπει να τρέφονται περισσότερες από 50 κότες. Γιατί όταν είναι στεναχωρημένες ψοφούν. Τα κοκόρια πρέπει να είναι το 1/6 από τις κότες.

Image not found or type unknown

Αναπαραγωγή

Τα αυγά πρέπει να τα παίρνουμε αμέσως μόλις γεννήσουν και να τα βάζουμε σε δοχεία με πίτουρα. Όταν θέλουμε να κλωσήσει η κότα στρώνουμε καθαρά άχυρα στη φωλιά της και βάζουμε ανάμεσα και ένα σιδερένιο καρφί. Καθώς λένε τούτο την προφυλάγει από κάθε ζημιά. Στις καλές κότες βάζουμε όχι περισσότερα από 23 αυγά, στις καλύτερες λιγότερα, ανάλογα με την δύναμή τους. Πάντοτε όμως πρέπει να είναι μονός ο αριθμός των αυγών και να αρχίζει το κλώσσημα όταν μεγαλώνει το φεγγάρι, δηλαδή από την πρώτη ημέρα έως της 14 του σεληνιακού μηνός. Για κλώσσημα πρέπει να βάζουμε αυγά που έχουν γεννηθεί από την εποχή που αρχίζει να φυσάει ο ζέφυρος έως την φθινοπωρινή ισημερία. Δηλαδή από της

20 του Φεβρουαρίου έως της 5 Οκτωβρίου. Για αυτό τα αυγά που γεννιούνται αυτή την εποχή τα χωρίζουμε για να τα βάλουμε στην κλώσα. Όσα αυγά γεννιούνται πριν ή μετά την εποχή αυτή είναι ακατάλληλα για κλώσημα, όπως και όλα τα πρωτότοκα. Γιατί είναι άγωνα ή είναι ατελή τα πουλιά της. Η καλύτερη εποχή για το κλώσημα, είναι η Ανοιξιάτικη ισημερία, δηλαδή από τις 6 του Απρίλη. Πρέπει δε να βάζουμε κλώσες τις κότες που είναι προχωρημένες σε ηλικία γιατί γεννούν λιγότερο και όχι τις νέες και γερές που μπορούν να γεννούν. Οι καλύτερες για το γεννοβόλημα κότες είναι οι χρονιάρικες, ιδίως όμως οι δίχρονες. Δεν πρέπει να βάζουμε για κλώσες τις κότες που έχουν από πίσω νύχι σαν του πετεινού, γιατί τρυπούν τα αυγά. Αφού βάλουμε τα αυγά στη φωλιά, μπάζουμε μέσα και την κότα και την κλείνουμε για να τα ζεστάνει όλη την ημέρα και όλη τη νύχτα. Το πρωί και το δειλινό ανοίγουμε τη φωλιά και βάνουμε στη κλώσα τη συνηθισμένη τροφή και νερό και κατόπι πάλι την κλείνουμε. Όσες κότες δεν μπαίνουν μόνες τους στη φωλιά τις αναγκάζουμε να μπουν. Τα αυγά τα καταλαβαίνουμε αν έχουν πουλί εάν τα κοιτάξουμε στον ήλιο, αφού τα κλωσήσει η κότα 4 ημέρες. Αν φαίνονται μέσα κλωστές και σαν να έχει αίμα, το αυγό θα κάνει πουλί. Αν όμως το αυγό είναι διαφανές, θα είναι άγονο και πρέπει να το αντικαταστήσουμε με άλλο. Δεν πρέπει να φοβόμαστε ότι θα χαλάσουν τα αυγά αν τα στριφογυρίσουμε σιγά-σιγά πολλές φορές. Γιατί από αυτό δεν παθαίνουν καμιά βλάβη. Την ίδια ημέρα δεν πρέπει να βάζουμε μόνο μία κότα να κλωσήσει αλλά 3 ή 4 μαζί. Και τα πουλιά που βγαίνουν πρέπει να παίρνουμε από την κάθε κλώσα και να τα δίνουμε σε εκείνη που έβγαλε λιγότερα πουλιά. Τα αυγά της τελευταίας αυτής, όσα δεν έχουν βγάλει πουλιά, τα μοιράζουμε στις άλλες κότες που κλωσάζουν ακόμη, για να ζεσταθούν μαζί με τα άλλα και να βγάλουν πουλιά. Στην κότα αυτή που έβγαλε τα λιγότερα δε πρέπει να δίνουμε περισσότερα από 30 κλωσσόπουλα. Τις κότες τις πειράζει περισσότερο από οτιδήποτε άλλο το κρύο. Τα αυγά τα δοκιμάζουμε αν είναι καλά με τον εξής τρόπο. Τα βάζουμε στο νερό και όσα είναι λειψά μένουν από πάνω και είναι άχρηστα, όσα δε είναι γεμάτα πάνε στον πάτο. Δεν πρέπει να κουνάμε τα αυγά για να τα δοκιμάσουμε, γιατί με το κούνημα χαλάει το έμβρυο που έχουν μέσα τους. Μερικοί βάζουν στις κότες να κλωσήσουν και ξένα αυγά. Η κότα κλωσάει αυγά του φασιανού, όπως και τα δικά της σε 21 ημέρες. Του παγονιού και της χήνας σε 29. Πρέπει επομένως να λογαριάζουμε, όταν βάνουμε στην κότα τέτοια αυγά ότι θα τα κλωσήσει 7 ή 8 ημέρες ύστερα από τα δικά της.

Πως τρέφονται τα κλωσσόπουλα

Τα πουλιά μόλις βγουν τα βάζουμε μέσα σε κοφίνι και τα κρεμούμε πάνω από λίγο καπνό. Τις 2 πρώτες μέρες δεν τους δίνουμε τροφή και βουλώνουμε το δοχείο όπου

βάνουμε την τροφή με σβουινιά. Στα κλωσόπουλα τις πρώτες 15 ημέρες δίνουμε την εξής τροφή. Αλεύρι με σπόρο από κάρδαμο μουσκεμένα σε κρασί και νερό. Θυμιατίζουμε δε και το κοτέτσι με ένα από τα φάρμακα που διώχνουν τα ερπετά. Έως τις 40 ημέρες τα πουλιά πρέπει να είναι πάντα κάτω από σκεπή και σε πάρα πολύ ζεστό κοτέτσι, γιατί τα πειράζει πάρα πολύ το κρύο.

Εάν δέσουμε κάτω από τις φτερούγες της κότας απήγανο δεν τις πειράζει ούτε ο αγριόγατος ούτε η αλεπού, ούτε κανένα άλλο άγριο ζώο.

Για γενούν και να κάνουν οι κότες μεγάλα αυγά

Οι κότες γεννούνε μεγάλα αυγά εάν κοπανίσουμε ένα κοχύλι της Λακωνίας και το ανακατέψουμε με πίτουρα και κατόπιν τα ζυμώσουμε με κρασί και τα δώσουμε στις κότες. Επίσης εάν δώσουμε στις κότες να φάνε 20 δράμια κοπανισμένο κοχύλι με μιάμιση οκά πίτουρα. Μερικοί για να κάνουν αυγά λιώνουν κοκκινόχωμα και το ανακατεύουν με την τροφή. Οι κότες δεν απορρίχνουν αν ψήσουμε ασπράδι από αυγά και το ζυμώσουμε με άλλα τόσα τριμμένα ξερά σταφύλια φαγουλάτα και τους τα δώσουμε να τα φάνε πριν από άλλη τροφή.

Ο Αγάπιος μοναχός γράφει για το πώς να γενούν κάθε μέρα οι κότες:

Δίνε τους να τρώνε ρύζι με τη φλούδα και τα άνθη της τσουκνίδας και εάν δεν είναι άνθη ας τρώνε τις κορφές τους. Βράσε τη βρώμη ή το κριθάρι ή ότι άλλο ταιΐζει τις κότες, με το σπόρο της τσουκνίδας και με το καρπό αυτό ταιΐζε τις κότες, να γενούν κάθε ημέρα.

Η Maria Thun στο βιβλίο της the biodynamic year αναφέρει ότι ταιΐζε τα χηνάκια τους όταν ήταν μικρή, με ένα καλάθι φρέσκιες τσουκνίδες κάθε μέρα και ότι όλα έμεναν υγιή και αναπτύσσονταν σωστά.

Πως διατηρούνται τα αυγά

Τα αυγά τα διατηρούμε το χειμώνα στα άχυρα και το καλοκαίρι στα πίτουρα. Άλλοι τα ξεπλένουν με νερό και τα αλείφουν με αλάτι ψιλό και έτσι τα διατηρούν. Μερικοί τα βαφτίζουν σε χλιαρή άλμη, τα αφήνουν 3-4 ώρες και κατόπιν τα βγάζουν και τα χώνουν μέσα σε πίτουρα ή άχυρα. Από τα αυγά που βάζουμε μέσα σε άλμη ή αλάτι μερικά χαλούν. Καταλαβαίνουμε δε ποιο είναι γεμάτο αυγό και πιο δεν είναι όταν τα βάλουμε μέσα σε νερό. Τα λειψά στέκουν από πάνω και τα γεμάτα πάνε κάτω.

Πως θεραπεύονται από αρρώστιες οι κότες

Τα μάτια της κότας θεραπεύονται αν τα αλείψουμε από έξω με γυναικείο γάλα ή με χυλό αντράκλας. Η αν τα αλείψουμε με κοπανισμένο αμμωνιακό αλάτι, ή κύμινο ανακατωμένο με άλλο τόσο μέλι και κατόπιν την βάλουμε στον ίσκιο. Όταν έχουν διάρροια οι κότες τις γιατρεύουμε αν τις δώσουμε να φάνε πριν από άλλη τροφή μια χούφτα αλεύρι και άλλο τόσο κερί ανακατωμένο με κρασί. Η ζουμί από μήλα ή κυδώνια βρασμένα. Τις ωφελούν δε και τα ψητά μήλα ή κυδώνια. Για να γιατρευτούν από τις ψείρες οι κότες, τις αλείφουμε με κύμινο καβουρδισμένο και άλλα τόσα ξερά σταφύλια ανακατωμένα και κοπανισμένα μαζί, κατόπιν δε με κρασί. Έπειτα τις ξεπλένουμε με ζουμί από βρασμένα άγρια λούπινα. Οι κότες πιάνουν κόρυζα από το ακάθαρτο νερό για αυτό πρέπει να τους δίνουμε καθαρό. Τις γιατρεύουμε από την κόρυζα αν κόψουμε σε ψιλά κομμάτια σκόρδα και τα βάλουμε σε ζεστό λάδι και ξεπλύνουμε το στόμα της. Αν το φάνε το φάρμακο αυτό καλύτερα, γιατρεύονται. Επίσης τις ωφελεί η αγριοσταπίδα ανακατωμένη με ρόβι, καθώς και η σκιλλοκρεμμύδα, όταν τη φάνε καθαρισμένη και μουσκεμένη στο νερό και ανακατωμένη με αλεύρι. Αν έχουνε όμως περισσότερη κόρυζα τις χαρακώνουμε με μαχαίρι στο κατωσάγωνο και ζουλίζουμε γύρω από τα μάτια, τις πληγές δε που έγιναν τις τρίβουμε με ψιλό αλάτι. Μερικοί τις θυμιατίζουν με ρίγανη και ύσσωπο και θυμάρι, κρατώντας από πάνω από το θυμίαμα το κεφάλι τους ή μουσκεύουν ρίγανη στο νερό και τους δίνουμε να πιούν.

Μερικοί καθαρίζουν το κοτέτσι, τις φωλιές και τις ίδιες τις κότες με θειάφι και κατράμι και δαδιά. Στις φωλιές βάνουν και ένα κομμάτι σίδερο ή κεφάλι από καρφή και κλωνάρια δάφνης. Η δάφνη είναι για να μην πειράζονται οι κότες από τα αστραπόβροντα.

Οι πετεινοί

Πρέπει να διαλέγουμε τους πιο πολεμικούς πετεινούς. Τους καταλαβαίνουμε ποιοί είναι από την πείρα και από άλλα σημάδια. Οι καλύτεροι πετεινοί είναι εκείνοι που έχουν σφιχτό κορμί, κόκκινο λειρί, κοντή μύτη και είναι όμορφοι και έχουν μαύρα μάτια και σκουλαρίκια τρανταφυλλόμορφα και λαιμό δυνατό και είναι παρδαλοί και έχουν πόδια λεπιδωτά και περισσότερο παχιά παρά μακριά και τα νύχια τους είναι στερεά και σουβλερά και έχουν πυκνή και μεγάλη ουρά. Επίσης δε όταν είναι θυμώδεις και φωνακλάδες και δεν νικιούνται εύκολα όταν πιάνονται. Και όσοι δεν δίνουν αφορμή για μάχη, αλλά όταν τους επιτεθούν υπερασπίζονται με δύναμη. Ακόμα όσοι δεν φεύγουν από τα βλαβερά ζώα αλλά όταν τα ιδούν να επιτίθενται στις κότες τα εμποδίζουν. Στους πετεινούς δίνουμε τροφή σπόρο από τριφυλλόκλαδο και φύλλα χλωρά ή βρεγμένα σε νερό που τα τρέφουν όχι λιγότερο από τα χλωρά.

Εγώ το μόνο που έχω να προσθέσω για τα εντερικά προβλήματα των πτηνών, είναι να φυτέψετε αψιθιά, απήγανο, τανάκητο και άλλα φαρμακευτικά φυτά στην εξωτερική πλευρά του φράχτη του κοτετσιού σας. Όταν μεγαλώσουν τα φυτά που (συνήθως μέσα σε ένα χρόνο σε καλό έδαφος), τα κλαδιά τους θα διαπερνάνε το φράχτη και οι κότες θα τρώνε άνετα από αυτά.

Πηγές: Γεωπονικά-Κασσιανός Βάσσος - ftiaxno.gr